

Да служиш достойно на гората на своята страна

През 1996 г. Седмицата на гората бе открита в Доспат на 1 април. Огрян от дългоочакваното слънце и окъпан в първия полъх на пролет, подготвян с желание, празникът бе под мотото, което разбираше дори дете - „Отглеждане, залесяване и опазване на горите“. Защото в края на миналия век никой не е поставял под съмнение тези съставни на професията лесовъд. Цялото население на родопския град бе на откриването на новата красива сграда на ГС - Доспат, а след това и на площада, за да участва в празника на горските, без да има програми и проекти за работата с обществеността. В списъка на отличените за труда си през изминалата година бяха мнозина.

Тази Седмица ще остане паметна и с още една нова придобивка. На 6 април националното честване на Деня на българския лесовъд и горския работник се състоя в Попово, където бе открита новата административна сграда на Горското стопанство. Тук от инж. Богдан Богданов - тогавашния председател на Съюза на лесовъдите в България, за първи път бе обявено ново отличие - „Лесовъд на годината“. Първият носител на годишната награда става инж. Атанас Ташев - тогава директор на Районната дирекция по горите - Смолян. Следващата година - време на политическото противопоставяне, изтрива от нашата история награждаването за цели пет години, а всъщност то е зачитане и уважение към постижения на лесовъдите на професионалния им празник. През 2002 г. Съюзът на лесовъдите в България, с председател проф. Димитър Коларов, възстановява званието и оттогава още 15 лесовъди са удостоени с високото отличие.

Нека отново да припомним за кои години е званието и имената на носителите му: за 2001 г. - инж. Иван Гунчев (тогава началник на РУГ - Велико Търново), 2002 г. - инж. Христо Христов (тогава директор на РУГ - Шумен), 2003 г. - инж. Стоян Димитров (тогава директор на ДЛ - Стара Загора), инж. Тодор Невков (тогава началник на РУГ - Пловдив), 2005 г. - инж. Айнура Ибрямова (тогава началник на РУГ - Кърджали), 2006 г. - инж. Петър Воденичаров (зам.-началник на РУГ - Велико Търново), 2007 г. - г-р инж. Димитър Вълков (тогава директор на УОГС „Петрохан“ - с. Бързия), 2008 г. - инж. Василий Маринковски (тогава началник на РУГ - Кюстендил), 2009 г. - инж. Мико Павлов (тогава директор на ДГС - Карлово), 2010 г. - инж. Пенчо Дерменджиев (тогава директор на РДГ - Пловдив), 2011 г. - инж. Марко Запрев (тогава зам.-директор на ДГС - Гърмен), 2012 г. - инж. Златка Азманова (нач.-отдел „Стопанисване на горите“ в ЮИДП - Сливен), 2013 г. - инж. Сашка Иванова (зам.-директор на РДГ - Смолян), 2014 г. - инж. Ярослав Ярославов (зам.-директор на ДГС - Стара Загора), 2015 г. - инж. Жельо Марев (зам.-директор на ЮИДП - Сливен). Всяка година са излъчвани и по трима погласници на носителя на голямото отличие, а от 2006 г. е въведена категорията „За цялостен лесовъдски принос“, чийто пръв носител става дългогодишният директор на ДЛС „Несебър“ и общински лесовъд инж. Иван Ербакамов (1939-2016).

В навечерието сме на деня, в който ще научим името на 16-ия носител на званието „Лесовъд на годината“ за 2016 г., което е признание професионално, а не политическо, и означава само едно - лесовъд, служил достойно на гората на своята страна.

С два взаимосвързани въпроса се обърнахме към носители на най-високото професионално отличие:

Какво е за Вас гората? Можем ли да бъдем доволни от състоянието ѝ в началото на XXI век?

Инж. Иван ГУНЧЕВ (2001 г.)

За мен гората е огромна любов - първата след любовта ми към моето семейство. Тази любов се роди в далечната 1957 г. в Техникума по горско стопанство във Велинград, „придружи“ ме във ВАТИ, не ме изостави при работата ми в горите на различни места и длъжности. Желанието ми

винаги е било подобряване на състоянието на горите, но никога не съм забравял да търся красивото и да откривам невидимото в гората. Дългият ми път в професията само затвърди в мен разбирането, че гората не трябва да приема политически цветове, защото

има само един цвят - зеленият.

Не отричам всичко, което лесовъдската колегия е свършила през последните години, но ме вълнуват проблемите, които все още нямат решение. Недостатъчно силна се оказа борбата ни за самостоятелно горско ведомство. Най-гобратата ли е сегашната структура на горския сектор от горе до долу, като виждаме че тя повлияла след себе си проблема с разделението на колегията? Движението на кадрите и новите назначения са нездравословни както за гората, така и за колегията. Много често се променят дългосрочните горски политики. Виждам безразличието към научните разработки, намалените обеми на залесявания, строеж и поддържане на горските пътища.

Лесовъдската колегия от Великотърновския и Габровския регион провежда горскостопанските мероприятия, като следва лесовъдските принципи и моментното състояние на отделните насаждения. Горите имат шанс, стига политиците да се съобразяват с професионалното становище на лесовъдите.

Инж. Айнур ИБРЯМОВА (2005 г.)

За мен гората е живот. Всяка частица в гората е жива, гори в мъртвата горска постилка има живот.

Гората е цвят. Във всеки един сезон е красота: зимата - бяла, пролетта - зелена, лятото - още по-зелена, есента - оранжево-жълто-червена.

Гората е моят професионален път. Случайно избрала професията на лесовъд, започнала работа в едно от най-добрите стопан-

ства - ГС - Момчилград, работила най-дълго в една от най-лесовъдските дирекции по горите - Кърджали, аз продължавам да мисля за гората като за най-голямото богатство на нашата Родина, а за лесовъдската професия - като за една от най-благородните професии. Гората на нашето време, отброяващо началото на XXI в., придобива все по-голямо значение за обществото. Българската гора е в сравнително добро състояние за разлика от други компоненти на природата и икономиката ни. Може ли да е в още по-добро състояние? Може! Гората ни има нужда от смели, знаещи и можещи лесовъди, но най-вече е необходимо обществото ни да узрее за нуждата от добро състояние на горите. Това, че се обявяват повече площи за защитени или се протестира против сечите в горите, не означава нашата загриженост за гората. Моля оставете стопанисването на горите на професионалистите!

Д-р инж. Димитър ВЪЛКОВ (2007 г.)

Като млад лесовъд мислех, че гората трябва да прилича на овощна градина, а лесовъдът да е край нея нещо като горски агроном. Първата „корекция“ на това мое разбиране получих от колежата от Източна Германия, на когото показвах колко са хубави и по-редени горите в УОГС - Петрохан, което ръководех. - Тук може и да постигнеш всичко „пог конец“ - ми каза той, - но гората сама по себе си е огромно разнообразие, което всеки лесовъд трябва да зачита и да не се старее да го променя. В друг случай с проф. Никола Ботев попаднахме на едно буково дърво, криво и със странна форма, на което гори можеше да седнеш на пусия. Казах, че трябва да се махне. Но проф. Ботев веднага попари моя ентузиазъм: „Всичко, което се намира в природата, е ценност, независимо от формата и предназначението му, и трябва да се толерира и пази“. Така в мен като лесовъд се породило разбирането, че всяко необичайно нещо прудава аромат и неповторимост на една гора. Оттогава вина-

ги търсех необичайни дървета и държак да останат. Така, че гората за мен е многообразие, с което лесовъдът трябва да се съобразява всяка минута.

Лесовъдите от XX в. са се постарали много, за да преградат в новия век гора, достойна за наследство. Опитвам се да мисля и да ценя постигнатото досега от лесовъдската колегия, защото днешното време с неговия потребителски подход към гората не може да ми харесва.

се да мисля и да ценя постигнатото досега от лесовъдската колегия, защото днешното време с неговия потребителски подход към гората не може да ми харесва.

Инж. Пенчо ДЕРМЕНДЖИЕВ (2010 г.)

Гората за мен е моето призвание, моят живот и моят съградител. През целия си съзнателен живот съм работил в системата на горите и няма как тя да не е изиграла основна роля в моето оформяне като човек. Но най-важното е, че гората ме научи никога да не прекланяш

глава и да не се съгласяваш сляпо с „хресталаците“ - хората без собствено мнение, съгласни с всички над тях в йерархията, с цел да израснат в кариерата, да се покажат като добрите, не - удобните, експерти. Затова вярвам, че гората ражда хора, които израстват като личности и се запомнят от колегията - като лесовъдите Стефан Дончов, инж. Христо Петричев и други, достойни за името лесовъд. А всички „хресталаци“ (спомнете си песента на „Подуене блус бенг“ и ще разберете за какво говоря) ще бъдат бързо забравени и освободили място за стойностното лесовъдство, повлияно от традицията и професионализма.

Нашите предшественици са ни предали здрава и устроена гора, изпълняваща своите изключително разнообразни функции и носеща блага на цялото общество.

Но състоянието на Магна силва Булгарика е в пряка зависимост от гругия много важен ресурс - лесовъдите. Аз лично като лесовъд се гордея с постигнатото от поколенията на колеги през последните над 130 години в българските гори и в същото време тревожно гледам към бъдещето им. Липсата на подготвени теренни работници, гори мога да кажа - липсата на каквито и да е работници, за основните дейности по възобновяване и стопанисване на горите (в т.ч. и ползването), ста-

рата техника, залитането по съмнителни „екологични“ и „експериментални“ течения и отливът на кадри, заедно с разделянето на единната някога система, би повлияло пагубно върху състоянието на горите в близкото бъдеще. Аз лично съм оптимист и смятам, че перспективата на българската гора преминава не през помпозните слова и призови, а през единността на системата.

Затова се надявам скоро да я видя такава.

Инж. Сашка ИВАНОВА (2013 г.)

Гората е начин на живот. Тя е ежедневната ми работа, с която мога да реализирам себе си като професионалист, възхищение и удовлетворение от свършената работа. За мен гората не е източник само на материални блага. Тя е мястото, където виждам много красота, където чувам тишината, усещам хармонията, където се зареждам с енергия.

Ако се базираме на статистическите данни, площта на горите нараства ежегодно, увеличава се и средната им възраст. И въпреки широко разпространеното мнение в обществото в последните години, че горите масово се изсичат и състоянието им е изключително тревожно, аз смятам, че имаме гора, която е в добро състояние. Да, има проблеми - снеголоми, ветроломи, нападения от корояди. Но това са естествени процеси, които ги е имало и през ХХ в., и с професионалната работа на лесовъдите засегнатите площи са възобновени. Убедена съм, че и сега ще се справим с тези про-

блеми. По отношение на твърдението за масово изсичане на горите бих казала следното: проблемът е в това, че в последните години не се правят достатъчно инвестиции за строителство и ремонт на горски пътища и сечите се водят основно в по-достъпните райони, а в т.нар. „временно недостъпни басейни“ сечи не са водени от 20, 30, 40 години и по този начин са съхранени немалко по площ зрели гори и гори във фаза на старост.

Алеята на лесовъда - на шест години

На 10-11 юни 2011 г. по идея на г-р инж. Димитър Вълков - тогавашният директор на УОГС „Петрохан“ и носител на званието „Лесовъд на годината“ за 2007 г., Съюзът на лесовъдите в България съвместно с Изпълнителната агенция по горите, Северозападното гържавно предприятие - Враца, и РДГ - Берковица, организираха първата национална среща на отличените с високото професионално звание. На срещата в Бързия присъстваха 24 лесовъди - наградените с приза

„Лесовъд на годината“ или техните погласници. След работната програма призорите и гостите създадоха в двора на Клисурския манастир „Св.св. Кирил и Методий“ Алея на носителите на приза „Лесовъд на годината“, като засадиха 50 фиданки от вечнозелената западна тую.

Дръвчетата нарастват, като УОГС „Петрохан“ се грижи за тях, но за жалост първата среща не бе последвана от други.